

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGADE 20B-3 IV
79 KØBENHAVN V

SORANERBLADET

NR. 5 MAJ 1968 53. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

Det er en kendsgerning, at Christiani & Nielsen er et af de danske firmaer, hvor mulighederne er størst for at komme til at deltage i spændende opgaver over hele jordkloden, f. eks. ved følgende igangværende arbejder:

Motorvejstunneler i Belgien, Danmark, Holland og Norge.

Havneanlæg i Brasilien, England, Libyen, Sydafrika, Thailand og Tyskland.

Flodregulering og dæmninger i Pakistan og Venezuela og...

ikke at glemme Lillebæltsbroen i Danmark.

**Gør hele
verden
til Deres
arbejds-
område**

Har De lyst til at være med til at arbejde i et stort firma, hvor den enkelte kan få lov til at udvikle alle sine skabende evner gennem interessante opgaver, vil vi gerne hilse på Dem. Ring venligst på tlf. (01) 14 12 33, lokal 83 og aftal et møde på et af vore kontorer.

CHRISTIANI & NIELSEN

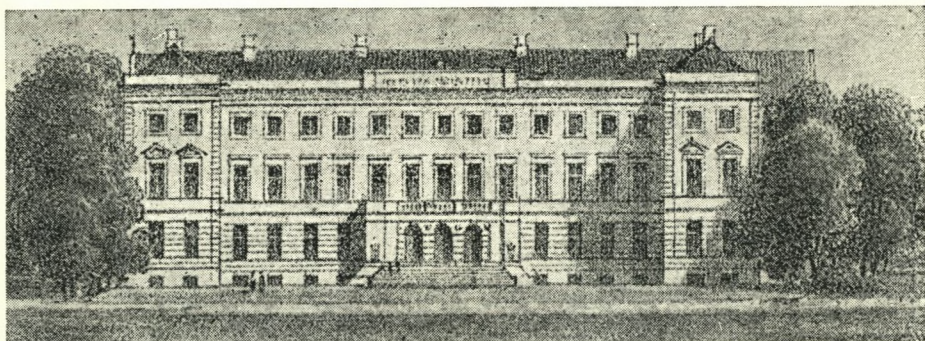
Gennem hygiejne til sundhed og velvære

Investér i det eneste varige gode - boligen

BRØDRENE DAHL A/S

— overalt i Norden

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORØNER-BLADET

MAJ 1968

53. ÅRGANG

NUMMER 5

Sorø Akademis oprettelse 1623 og virksomhed i Christian IV's tid

Af John Erichsen.

(Fortsat fra sidste nr.)

Byggeaktivitet i Sorø

Med fundatsen af 30. november 1623 var akademiet formelt oprettet, men for at det skulle virke i praxis, måtte de nødvendige lokaler tilvejebringes til undervisningsbrug samt til bolig for såvel lærere som elever. Man var nødt til at bygge både på klostrets areal og uden for den gamle klosterport, hvor grunden til den nuværende Sorø by lagdes i årene umiddelbart efter 1621, da Mariibo klostergoods henlagdes under akademiet. I klosterbygningerne indrettedes en lejlighed til hofmesteren, soverum til akademisterne, spise- og dansesal samt et auditorium. Der opførtes et ridehus, som imidlertid blæste om efter meget kort levetid! Endvidere opførtes et bibliotek og et boldhus; sidstnævnte

bygning genfindes i det nuværende biblioteks mure. Som vartegn for stiftelsen fik kirken en ny tagrytter, en variant af Børsspiret. Uden for klosterporten rejstes en del professorresidenser, bindingsværkshuse, hvoraf flere eksisterer i dag, omend til dels i ændret skikkelse. En undtagelse er den daværende kro, opført 1624, som i dag fremtræder smukt uden skalmuret gadefacade. Også kongen optrådte som bygherre, idet han lod opføre De unge herrers gaard, der skulle huse hans sønner.

Begyndervanskeligheder

Den 26. august 1623 bad Christian IV alle landsdommere i Danmark og stiftensmænd i Norge »allfourligen« foreholde adelen, at dens drengebørn under 19 år, men dog af en passende alder,

skulle sendes til Sorø Akademi. Endvidere udbad han sig en fortegnelse over alle i distriktet boende adelsbørn af hankøn med angivelse af navn og alder. Trods denne strenge ihærdighed så det lidt sløjt ud, da akademiet skulle begynde sin virksomhed, idet meget få lærere og elever havde indfundet sig. Disse forhold bedredes dog snart, således angiver den trykte matrikel antallet af akademister til 23 for det første år. Ved siden af akademiet fortsatte skolen sin virksomhed; i disse år var discipeltallet ca. 90.

Nogle af akademiets lærerkræfter

Akademiets første hofmester blev Just Høg til Gjorslev; da han i 1640 beskikkedes til rigets kansler, udnævntes Henrik Ramel til hofmester – også han kom til at spille en politisk rolle, nemlig på valgstændermødet i 1648, hvor han blev adelens ordfører i forhandlingerne med rigsrådet.

Holger Rosenkrantz (Den lærde) fik et særligt tilsyn med akademiet. Han havde været en af dets varmeste fortalere og viede det livet igennem megen interesse. Han sendte sine sønner til Sorø – besøgte ofte stedet og reviderede af og til akademiets regnskaber. Hans største indsats var dog hidkaldelsen af udenlandske kapaciteter til den sorønske stiftelse. Holger Rosenkrantz var en kendt mand i internationale kredse, og han havde gode forbindelser til de europæiske lærdomscentre – det lykkedes ham da også at skaffe adskillige dygtige lærere. Mest kendt af disse var den hollandske historiker og filolog Johannes Meursius, der udnævntes til kongelig historiograf. Hans på latin forfat-

tede Danmarkshistorie er dog uden særlig betydning. En anden berømt videnskabsmand, Rosenkrantz lod hidkalde, var Johannes Lauremberg, der blev professor i matematik. Han skrev en del lærebøger, men han huskes mest som satirisk forfatter, der i skæmtedigte harcellerer over tidens forfængelighed og materialisme. Blandt de mange, Rosenkrantz skaffede ansættelse, skal til sidst nævnes endnu en berømt, juristen Henrik Ernst, der blev professor i jura og politik og med sine sympatier for enevælden sikkert har påvirket én og anden, der senere skulle optræde på den historiske skueplads. Siden gjorde han karriere i administrationen og fik sæde i den nyoprettede højesteret.

Af exercitiemestrene er der grund til at nævne Reinholdt Thim, der underviste »udi i ritzen och malen« og forøvrigt var en ganske habil kunstner. Morsomt nok har han malt et billede, betitlet: En forelæsning i et adeligt akademi; det er af Frederiksborgmuseet deponeret på Kronborg. Thims efterfølger blev den navnkundige Abraham Wuchters, en af datidens fornemste malere, kendt for storslåede portrætter, bl. a. af de kongelige. Embedet ved akademiet var en nøgleposition, idet han derigennem kom i forbindelse med så at sige alle betydningsfulde slægter i landet.

Undervisning og dagligliv på akademiet

Akademisterne fik ikke lov til at ligge på den lade side; hver dag havde de 8 undervisningstimer, fra 6 til 10 og fra 12 til 16. Dertil kom hjemmearbejdet samt obligatorisk deltagelse i måltider-

ne med forudgående og efterfølgende andagt – kirkegangen om søndagen var også tvungen, så en stor del af tiden var beslåglagt på forhånd. Man forstår derfor godt, at de unge skulle tidligt op om morgenen, allerede klokken 4, om vinteren formodentlig lidt senere. Man må dog erindre, at datidens arbejdsdag i højere grad end nu fulgte solens op- og nedgang; men det var vel iøvrigt nødvendigt med så mange undervisningstimer, når man tager alle de fag i betragtning, som akademisterne skulle gøres bekendt med.

Bortset fra kongesønnerne boede de fleste på klostrets grund, oftest hver slægt for sig, således at man kunne tale om de Billers, de Langers og de Grubbers kamre. Der lå to i hver seng, til gengæld var der foruden sovekammer en stue til rådighed. Forvaltning og regnskab var vanskeliggjort af den omstændighed, at de to institutioner, skolen og akademiet, ustandselig blev blandet sammen. Dels deltog mange skoleelever i akademisternes undervisning, og dels boede som nævnt familierne sammen, uanset om nogle af medlemmerne gik på skolen og andre på akademiet.

Adskillelsen mellem adel og ikke-adel var hjemlet i fundatsen: de adelsbørn »som ere udi skolen for adskillige årsagers skyld herefter udi deres institution, spisning, sovekammer og anden omgængelse være adskilte fra andre børn, som ikke ere af adel«. I 1638 udstedtes en forordning, der tillod også ikke-adelige at besøge akademiet, »medmindre hand saadan forargelse og modvilie beviser, som icke lidis kand och bør«, endvidere gav den mulighed for,

at akademisterne kunne indlogeres i byen.

Fra skolens tid fandtes en badskær; hertil kom nu en læge, der både forelæste og praktiserede. På akademiet var der en særlig sygestue, og i 1631 fik byen et apotek. Man havde således opfyldt fundatsens krav, at »med dennem som falder udi nogen sygdom skal have al god, flittig opsyn med god varetægt, medicin, tjenlig spisning og tilsyn«. Alligevel søgte man i visse tilfælde kloge koners hjælp, som i vinteren 1633–34, hvor en kvinde fra Næstved »som lægte 12 af de smaa herremænd og skolebørnene, som havde ondt i deres hoveder«, fik hele 18 rdl. for sin dåd.

Ferier gaves ikke, hverken fra skolen eller akademiet, så livet har velsagtens formet sig noget ensartet i den daglige trummerum med de mange pligter og få begivenheder af oplivende art. Visse afbrydelser dannedes af højtiderne samt evt. bryllupper eller ligbeængelser ved hoffet i hovedstaden; her gjorde nogle af akademisterne lejlighedsvis tjeneste, thi formålet var jo at uddanne dem til hof- og statsembeder. Efter at akademiet i 1643 havde fået fundats som universitet, fejredes stiftelsesdagen med en vældig fest – en årlig tilbagevendende begivenhed, som skabte lidt liv i det stille Sorø. At akademiet således side-stilledes med Københavns universitet, ændrede nu ikke meget på forholdene. Det var næsten udelukkende en forms sag, i realiteten virkede akademiet ikke som universitet, thi der var ingen studenter! Hvad hjalp det så, at lærerkollegiet i Sorø var fuldt på højde med, ja endda i visse tilfælde over standarden i København. En grund til at Sorø ikke

kunne konkurrere med hovedstaden, var vel, at der ikke fandtes de samme økonomiske muligheder – der var ingen Regens og ingen legater.

Selv om det i praxis var så som så med universitetet i Sorø, ville man have formalia i orden, hvorfor man fx. anskaffede 4 sølvsceptre som værdighedstegn til pedellerne – denne herlighed kostede over 300 rdl. Universitetsfundatsen og hvad dermed fulgte er typiske eksempler på, at man gjorde alt for at forlene akademiet med fornemhed og glans.

Når undervisningen spredte sig over så mange og vidtforgreneede emner, som tilfældet var, er det klart, at den måtte blive noget overfladisk; ret megen tid til fordybelse i de enkelte videnskaber var der ikke – behov derfor havde akademisterne i og for sig heller ikke, det var jo først og fremmest den ydre dannelse, det gjaldt. Ridderlig optræden og beleven konversation var målet, en vis ydre politur, men ingen grundig lærdom. De bevarede disputatser fremviser imidlertid en forbløffende viden og erfaring, som dog for størstedelens vedkommende må tilskrives de lærde lærerkræfter – det var »His Master's Voice«. Dette ses fx. tydeligt i disputatser af

Gabriel Akeleje, Tage Krabbe og Markus Gjõe, hvori disse ganske unge adelsmænd argumenterer for enevældens teori, og det endog med et udsøgt forråd af klassiske citater og anden fornem lærdom, som så unge mennesker umuligt kunne være i besiddelse af.

(Sluttes)

Soransk Samfunds generalforsamling

Den 24 april 1968

Referenten føler sig stærkt fristet til at sige: Angående referat – se forrige årgang s. 54 ff. Rammer og dagsorden er de samme som altid – men da der kan forekomme forskellige nye guldkorn, er det vel bedre at fange an. En forandring havde dog fundet sted: Vi mødtes denne gang ikke i Håndværkerforeningen, men i Hotel 3 Falkes selskabslokaler – forandring fryder (på gudernes sprog: *varietas delectat*), sagde Fanden, han dansede i glasbukser.

Mødet var berammet til kl. 19.30, men blev noget forsinket, da dirigentens og redaktørens befordringsmiddel måtte standse for mange røde lys (undskyld).

Endelig kunne formanden *Kann* få lejlighed til at fremkomme med sin velkomst – dels til alle os menige, dels til æresmedlemmerne Boeg og Lyngbeck samt til rektor Østergaard.

Traditionen tro tænker vi først og fremmest på vor gamle skole, der fik et kraftigt leve. Adskillige soranerkammerater har døden i det forløbne år hentet; vidt forskellige, men til fælles havde de, at de alle har gennemlevet en betydningssfuld tid igennem skoleårene.

Årsskriftet

FRA
SORØ AKADEMIS SKOLE
1968

er udkommet og kan erhverves for
5.00 kr. hos *Bjørnstad*, Østersøgade 10,
1367 København K. Tlf. (01) 12 06 06.

Vi skal have en dirigent – og hertil foreslås lrs. *Erik Severinsen* (den traditionelle overraskelse). Denne takkede for valget, konstaterede at generalforsamlingen var behørigt indvarslet og gav ordet til

Kann, der aflagde beretning for året 26. april 1967 til 24. april 1968. Året har ikke været så begivenhedsrigt udadtil som sidste år med dets jubilæer.

Pladen »*Sorø Minder*« har givet et pænt overskud; der er nu kun 70 eks. tilbage. Den udsendte *indholdsfortegnelse* over 26.–50. årg. (1941–1965) af Soranerbladet har fået en god modtagelse – se anmeldelserne i Soranerbladet. – *Vedtægterne* for Soransk Samfund og for fonds og legater er optrykt påny og sendes til nye medlemmer.

Af arbejdet med *Soraner-biografierne* 1901–65 fremgår det, at der i det tidsrum af skolen er udgået 4.100 elever, 2.500 studenter, 1.150 realister og 900 med mellemskoleeks. eller uden eksamen; over 700 er døde, 400 har man ikke kunnet finde adresser på. Godt 2.000 spørgeskemaer har vi fået tilbage. Glædeligt er det, at udsendelsen af skemaerne har resulteret i en tilgang på 300 nye medlemmer af Samfundet. Biografiernes første hæfte – 1901–10 – vil tillige optage biografier af skolens lærere i tiden efter 1901; disse vitæ udarbejdes af lektor Marcus Pedersen. Man havde oprindeligt optimistisk regnet med at kunne udsende et hæfte i år – men da arbejdet er blevet en del større end påregnet, og mange har været træge med at indsende skemaer, begynder værket først at udkomme næste år.

Soranerbladet er udkommet med 12 numre – ialt 162 sider. Tak til redaktø-

ren, fordi han rettidigt sørger for at få bladet ud. Nævnte red. har til november redigeret bladet i 20 år.

Sammenkomster m. v.: 12 soranerfrokoster (ved frokosten 4. april 1968 foranstaltedes en Vietnam-indsamling), historisk udflugt til Sorø-egnen den 30. maj 1967, årsfest på skolen den 14. oktober 1967. Samfundet er også aktivt i Randers, Aalborg og Holbæk; Aarhusafdelingen undergår en renæssance; den nye leder, civilingeniør E. Vagn Jensen, arbejder på at få arrangeret et fast månedligt møde ligesom i København.

Alt i alt et vellykket år.

Fremtidsmusik: Den 29. maj har Kunstmuseet i Sorø 25-års jubilæum, den 21. juni er der translokation i Sorø, årsfesten finder sted den 12. oktober, også i Sorø, og ved frokosten den 7. november vil vi fejre red.

Den 17. august 1947 afsløredes på Stengangen en *mindeplade* for de soranere, der havde givet deres liv i krigen. Man mente at have fået alle navne med. Nu kan endnu et navn føjes til: Red. Sorgenfrey Hansen har i en artikel (*Soranerbladet* 1947: 89) omtalt ritmester Aage Moos Hansen Møllers indsats, bestyrelsen har undersøgt spørgsmålet, og det er bekræftet, at han faldt som løjtnant i »The Buffs« d. 5. november 1944. Hans navn står på en mindetavle i Frederiksberg slot, og i Holstebro findes hans billede i officersmessen for Jyske Dragonregiment. – Der er plads på pladen i Sorø, og af rektor har vi fået til-ladelse til at sætte navnet og foretage en ny afsløring.

På spørgsmål fra *Lyngbeck* om, hvor mange dimittender der bliver medlem af Samfundet, oplyste *formanden*, at

tallet er relativt stort, varierende fra 25 til 50 pct. – Den i 1964 udsendte medlemsliste talte 1150 medlemmer, i dag er der 1633 – en betydelig forøgelse. – Beretningen godkendtes.

Kassereren, civilingeniør S. Kamman, forelagde *Samfundets regnskab for 1967*: Kontingenterne havde indbragt ca. kr. 31.000, salg af grammofonpladen 5.000 kr. Årets overskud var 8.000 kr. En kedelig post er kontingentrestancerne; til gengæld betaler flere medlemmer – da de ikke er klare over sammenhængen – kontingent to gange! Restanterne vil efterhånden komme under en vis nidkær behandling med rykkerskrivelser, og en del restancer er allerede indgået. *Otto Mackeprang* spurgte, hvorfor cricketklubben ikke fik noget tilskud? Den fortjener det. Hertil svarede *Kann*: At man ikke havde søgt om noget, men at Samfundet godt ved visse lejligheder kan vise sig imødekommende.

Kassereren forelagde tillige budget for 1968. Det balancerer med ca. 35.000 kr. *Kann* redegjorde for Samfundets formuestigning igennem fem år fra 21.000 til 42.000 kr., rektor Østergaard meddelte, at den nye idrætsplads nok kunne indvies i 1970.

Regnskab og budget godkendtes.

Dette gjaldt også *regnskaberne for Soranerbladet og Soranerbladets Fond*, der forelagdes af N. E. Løgstrup – ligeledes godkendtes regnskaberne for *fonds og legater*. Svend Clausens fraværelse forelagt af *Kann*, der havde fået besked om bare at sige, at det hele har stået i bladet.

Severinsen orienterede om regnskabet for *De 200 raske gamle Soraneres Stipendium*. I øjeblikket var der 90 be-

talende bidragydere plus to konsolidanter, der hver havde betalt 200 kr. – Stipendiet er nu væsentligt et ruslegat, det uddeles ved translokation; rektor Østergaard lovede at fortælle om det til eftervejen.

Valg af medlemmer til bestyrelsen: Efter tur afgår Clausen, Hørby og Østergaard; efter lodtrækning (mellem de to juniormedlemmer) Bangsgaard Laurson. De var villige til genvalg – og genvalgte. – I Odense ingen forandring: Suhr-Henriksen leder afdelingen; i Aarhus udtræder Hartnack og afløses af civilingeniør E. Vagn Jensen, der præsenterede sig og meddelte navnene på Jydsk Afdelings bestyrelse (se *Soranerbladet* 1968: 28). Vagn Jensens indtræden som formand godkendtes af generalforsamlingen. Under den sædvanlige jubel *genvalgte* den uegennyttige E. Lüders-Thomsen som revisor.

Eventuelt: Her oplyste *Kann*, at der i år manglede to regnskaber; for Aage Krarup Linds legat og legatet for 100 års jubilæet. Disse regnskaber vil være med fra næste år. Af Linds legat har stud. mag. Lars von der Lieth modtaget 5.000 kr. til udgivelse af »Dansk Døvetegnsprog« (dette beløb opfatter modtageren som et lån (af hver solgt bog fragår som afdrag kr. 12,50), og af det andet legat har lektor Jan Nielsen, Sorø, fået 1.500 kr. til støtte for udgivelsen af en bog om indisk religion.

Man sluttede med *Kanns* tak til den udmærkede dirigent (kl. ca. 21.05) og derpå ilede de sultne 40–50 deltagere ind i næste lokale. Her var vi til »snittefest«: Man nød smørrebrødssnitter, hvor man med en lup måtte søge brødet blandt det »høje« pålæg. Også her væl-

dede talerne frem i bred strøm; interessant var rektor Østergaards redegørelse for de store byggeplaner på akademiets grund, der bl. a. medfører undergang for det idylliske hus på Sorø Torv nr. 5, der støder op til Regensen. »Lad falde, hvad ikke kan stå« – ak ja.)

Poul Schjærff

Soranerfrokosten

Torsdag den 2. maj 1968

Vejret havde en matematisk karakter – hang til at regne – men af og til brød den gyldne sol frem i den milde maj.

35 brave soranere, spændende over 65 år, fra 1900 til 1965 bænkedes om bordet med lys og blå iris; derimod savnede man flagene med Phønixfuglen, men den var måske ved at foretage den opbrænding, der finder sted hvert 500. år. I sin velkomst hyldede Kann særlig lektor Nordahl Svendsen og fru. Nordahl er budnævnt til soraner og derfor fuldt berettiget til at være med. Ved sidste generalforsamling, hvor Jydsk afdelings nye formand, E. Vagn Jensen, introduceredes, fik formanden ikke takket forgængeren, professor Justus Hartnäck. Det sker nu her Hartnäck, der var officer, studerede senere filosofi; han er en meget anset forsker, en af de store soranere med nyt virke som professor ved New York State University. En anden officer, der er blevet humanist, er Niels Saxtorph, der ved siden af det militære gik i kirke og studerede kalkmalerier, som han har udgivet en fin bog om. Og nu er han blevet magister i historie og inspektør ved

Tøjhusmuseet (graden fik Saxtorph med en afsluttende forelæsning om Cæsar som hærfører, den 8. april. Red.) Nordahl Svendsen takkede for sig og hustru for at deltage her. En pengesum fra mine børn har sat mig i stand til at overvære frokosten. 1928 kom jeg til Sorø; mange minder har jeg gennem tiden: Skovturene, hvor vi på stationen blev modtaget med orkestermusik; sammenkomster, hvor Balslev og jeg konkurrerede om besøg af gamle soranere – Balslev havde kirken, jeg den fysiske samling, der vist blev nr. 1, da Harboe havde deponeret et par kasser øl dér. Med et apparat bestående af forskellige kugler, der tilsammen dannede billedet af en hund og var opbygget af atomer, der repræsenterer skolen og Samfundet, som begge er knyttet sammen, motive-redes et leve for Soransk Samfund. (Referenten er ude af stand til at gøre rede for de tekniske enkeltheder, da han er allergisk over for fysik.) Erik Sanders havde lidt ond samvittighed ved at se Nordahl; han mindedes sine dårlige fysikkarakterer, men havde tilgivet ham. Niels Bonnesen priste Nordahl, der satte liv i alt. Bonnesen foretrak fysikafdelingen (og øllet han fik oven i købet to!). Niels Saxtorph fandt, at det var en stor oplevelse at studere i en fremrykket alder, man kunne ikke lære udenad efter det fyldte 25. år, hvor forkalkningen begynder, men man kunne fordybe sig i stoffet.

Bangsgaard Laursen bragte en hilsen fra Sorø; han havde overværet »overskæringen«, som vist er ved at have overlevet sig selv. Men et er det samme dernede. Den skønne natur; bogen var

sprunget ud, og egne ved kirken stod på spring. *Saxtorph* fortalte om »overskæringen« i hans tid: Det første år (1936) gik man til Navnebøgen (ikke noget særligt), næste år til Rævebakkerne; i 1938 begyndte man at kaste de sorte uniformshuer på bålet – og i de følgende år brændte man lærerne in effigie.

Vi havde det udmærket og agter at mødes igen *torsdag den 6. juni kl. 12.15.*

P. Sch.

Soraner-cricket

Maj 1968

Farvel til 1967!

Den første lørdag i marts tog *Soranerne* en festlig afsked med det gamle års bedrifter. Det skete som så ofte før med digt, sang og begavet tale! Knapkomitéen havde denne gang fundet frem til følgende værdige modtagere af klubbens insignier:

Sølvknappen: Allan Bloom – for god tilpasning m. v.

Bæger: Hans Rasmusen og Frank Pearson in solidum – for vægtige indsatser.

Gærde: Jørgen Kofoed – for talentfuld slow-bowling.

Fidus: Jens Olsen – for helt uortodoks væremåde.

Sidney Nørgård havde også til denne lejlighed udarbejdet en fortræffelig klubstatistik, men desværre måtte man savne Frank Damkiers gode ytringer og kommentarer til samme, der havde om-

gærdet denne gamle kæmpes glørværdige resultater med nogle mystiske parenteser!

Centuries!

Under festen bekendtgjordes bl. a., at Sidney Nørgård og Jørgen Arnsbjerg i den nævnte rækkefølge har rundet kamp nr. 100 for *Soranerne*. Bekendtgørelsen blev ledsaget af gode ord og håndklap til begge.

Nyt fra staldene!

Det ser ud til, at vi igen i år skal glædes over tilkomst af nye talenter til klubbens betrængte og efterhånden lidt luvslidte beholdninger. Jes og Stubbe Østergård, all-round talentet Kim Schaumann og forhåbentlig endnu flere vil melde sig til tjeneste fra denne sæson.

Pokalvinder?

Som det vil erindres, vandt 1. holdet DCF's pokalturnering for 1967 og hjemførte i triumf den udsatte pokal. I vinterens løb fremsattes fra andet hold nogen tvivl om, hvorvidt dette hæders tegn egentlig var havnet det helt rigtige sted. Den 28. april indledtes derfor den nye sæson med en mindre korrektion til sidste års pokalforløb. Vort 2. hold, der efter pokalregler fik 40 p. forud, besejrede helt fortjent pokalvinderen med 1 p. efter færdigspillet kamp. 1. holdet gjorde den hæderligste modstand, men magtede ikke at stoppe Jens Olsen, der som 10. gærde med et elegant late cut gennem slippet scorede the winning hit!

Men 1. holdet kan jo håbe på i de første runder af den nye pokalturnering, hvortil 2. holdet naturligvis har

meldt sin deltagelse, at trække andre modstandere. Derimod må vore 1. divisionsspillere nu tåle, at Mackeprang-gærdet i h. t. bestyrelsens formålsbestemmelser vedrørende dette insignium indtil videre beror hos captain for klubbens bedste pokalhold John Jørgensen.

Fixture-listen 1968

I løbet af maj måned deltager 1. og 2. holdet i ialt 9 arrangementer! Så længe oplag haves, vil listen kunne rekvireres hos Sidney Nørgård. Arns.

Soraneraftenen i Holbæk

Den 18. april samledes henved 30 soranere fra Holbæk amt med tilstødende områder til den årlige sammenkomst i »Strandparken« i Holbæk.

Rektor Østergaard og Kann Rasmusen – sidstnævnte iført den sidste år indstiftede gyldne kæde – havde gjort os den glæde at komme til stede.

Desværre måtte vi undvære vor redaktør og den ellers så trofaste Peytz (24) – vi håber, at begge – og festkomitémedlem Kæmsgaard (39), som også måtte holde sengen – meget snart er i fuld vigør igen og ikke skuffer os næste år.

De velkendte plakater med Klosterporten, kirken og skolen gjorde det svundne nærværende.

Schröder (25) bød på festkomitéens vegne velkommen og bragte os ved at slå på de rette strenge i den rette stemning til afsyngelse af første vers af »Jeg ved et sted« og til et kraftfuldt leve for vor gamle skole.

Vor formand fortalte om, hvordan det går med indsamlingen af biografierne. Der gøres gode fremskridt, og henvendelserne fra Samfundet havde ført til flere hundrede indmeldelser. Af særlig interesse var det at høre, at man har besluttet i første bind at optage biografier af skolens lærere gennem det sidste

³/₄ århundrede – og at lektor Marcus Pedersen faktisk havde afsluttet arbejdet hermed. Redaktørernes indsats er imponerende – vi andre bør lønne den ved i videst mulige omfang at besvare de udsendte skemaer og yde den bistand, vi kan.

Rektor Østergaard gav en særdeles oplysende situationsrapport fra skolen med hovedvægten på byggeplanerne for den nærmere og fjernere fremtid. Gennemførelsen af disse planer vil nok få nogle til at udstøde dybe suk – men forbedringer må jo altid hilses velkommen.

Gredal (11 – ældste deltager) (yngste mand N. O. Jensen (61)) – mindede om, at alt ikke var lutter lagkage i hans tid – han havde dog for sit eget vedkommende kunnet værgе sig imod det uværdige drøjeri ved hjælp af et par kraftige næver – men vi fik et stærkt vidnesbyrd om den rolle, fremragende lærerpersonligheder havde spillet for hans egen livsholdning – også i hans egen lærergerning.

Mon ikke det var Perch (21) – med ca. 100 km bilkørsel til Holbæk! – der i sin tale citerede rektor Raaschou-Nielsens ord om, at enhver form for drøjeri var strengt forbudt – idet han tilføjede, at »en flabet smådreng dog ikke skulle tro, at han kunne tillade sig hvad som helst over for de store«?

Clausen (26) medbragte det fornylig bragte lærerbillede i nydelig indramning og røbede, at han har foretaget ophængningen af sine Sorø-billeder i soveværelset. Der var ingen, der havde mod til at spørge hvorfor.

Jornil (19) medbragte Sorø-grammofonpladen, overført til bånd – med mulighed for hurtige frem- og tilbageskift. Jeg tror, Jornil var den eneste, der lyttede andægtigt hele tiden – de fleste andre havde for meget at snakke om til at kunne koncentrere sig længere tid ad gangen.

Der er iøvrigt ikke mange plader tilbage – så hvis nogen er interesseret, må

henvendelse ske hurtigt. For resten kan det nok skæde en gammel sanger i hjertet at høre, hvor slæt det står til med korsangeren i Sorø i dag.

Til festkomité for 1969 valgtes Holst-Frederiksen (15), Kaiser (42) og Buch Hansen (44). Jeg går ud fra, at disse kammerater vil være glade for at modtage mulige forslag for næste års sammenkomst.

Måtte jeg selv gennem dette referat få nogen tilgivelse for egen ringe indsats i dette års festkomité.

Bruhns (45).

Det var dengang

Himmerig og Helvede for 100 år siden!

Det var en vinteraften i 1868. I rektorboligens hyggelige dagligstue var et lille selskab samlet. Foruden rektor, professor Tregder, og frue, var der 4-5 unge damer og et tilsvarende antal gymnasiaster, alle optagne af det dengang meget yndede kommersspil »Himmerig og Helvede«.

Det gik ud på ved kortbytte mellem samtlige deltagere at samle så mange ens store kort, esser, konger, damer osv. som muligt. Den, der ved opgørelsen havde flest kortbunker, havde vundet og kom i himmerige, hvor der vankede pebernødder og andet knas. Under spillets gang skulle alle sige De til dem, de ellers var dus med, men fornavn og du til alle, man ellers sagde De til. Spillet indlededes med, at vi alle måtte sige vore fornavne, og så begyndte følgende dialog, som kontorchef F. v. Holstein genopfrisker i Soraner-bladet for 50 år siden:

Gymnasiast B. til rektor: Vil du bytte, Paul?

Rektor: Jeg hedder ikke Paul, jeg hedder Peter.

B.: Så må der være en trykfejl i din græske grammatik, for der står, at den er lavet af Paul H. Tregder. Og videre til rektorinden: Hvad mener du, Charlotte?

Fru Tegder: Ja, jeg vidste heller ikke rettere, end at han hedder Paul.

Rektor (lidt stødt): Ja, men i aften hedder jeg Peter. Nu ved du det. Og til B.: For resten »laver« jeg ikke bøber.

B.: Nå, ikke det. Men du har vist ikke drukket dus med Charlotte. Nu får Paul en bêt. Og hvis du nu får en til, så går du lige ad Hedehusene til, hvad enten du hedder Per eller Paul.

Og Holstein slutter: Nu måtte rektor selv le med. Han glemte sin alvor, og i den muntreste, mest overgivne stemning fortsattes spillet, til de unge damer måtte bryde op og gymnasiasterne vandre til den ventende køje på sovesalen, hvor de fortalte deres lyttende kammerater om spillepartiet hos rektor.

Ideen gives hermed videre til eventuel brug i den kommende vinters lange aftener – men jeg må nok hellere slutte, som jeg begyndte: DET VAR DEN-GANG.

Elbs.

Kunstmuseet i Sorø fylder 25 år

Efter flere års grundigt forberedende arbejde – af og til mødt med kritik og mangel på forståelse – blev Kunstmuseet i Sorø omsider en realitet.

Den 29. maj 1943 erklærede ministeriets repræsentant, kontorchef Kai Pa-

ludan-Müller, museet for stiftet, og Sorø var hermed en værdifuld kulturinstitution rigere.

25-året markeres dels ved udsendelsen af et rigt illustreret jubilæumshæfte, udarbejdet af museets kunstneriske leder, dr. phil. V. Thorlacius-Ussing, dels ved en udstilling »Portrætkunst fra 4 Aarhundreder«.

Forhåbentlig vil gamle soranere i den følgende tid gøre sig bekendt med udstillingen og muligvis aktivt give udtryk for, at de vurderer samlingen. - Man skænker sig selv en nydelse ved at besøge dette museum, der altid har hævdet en så høj kunstnerisk standard.

Poul Schærff.

Dødsfald

Grosserer Wolfgang Røper-Petersen

* 9. oktober 1889 - † 31. marts 1968

Wolfgang Røper-Petersen, min gode kammerat fra Sorø-tiden, havde i en årrække været svagelig og ofrede sig derfor helt for sit hjem, som han elskede. En stærk feber medførte i løbet af få dage hans død den 31. marts.

Wolfgang Røper-Petersen, der var søn af direktør J. B. Mann, død 1900, og derpå adopteret af grosserer V. E. T. Petersen (moderen død 1937, var født Røper), kom på Sorø 1904 og udgik 1906 med IV klasses hovedeksamen. Efter uddannelse løste han borgerskab som grosserer 1915 og drev forretning med glas en-gros. Han var stærkt offentlig interesseret, var bl. a. i seks år (1933-39) medlem af Københavns borgerrepræsentation og sad i bestyrelsen for Foreningen til den ædle Hesteavl

Fremme (1935-46). En virksom og dygtig mand, en glødende soraner, der med tak og glæde indsugede alt, hvad der havde forbindelse med den minderige skole og den historiske by.

P. Sch.

Godsejer Hartvig Boserup

* 20. maj 1921 - † 21. april 1968

Efter en meningsløs trafikulykke døde Hartvig Boserup, kun 46 år gl., forleden dag på sygehuset i Holbæk. Han var søn af Poul Boserup (f. 1903) og repræsenterede Boserup-navnet i 6 år på skolen, indtil han dimitteredes i 1938. Han var bestemt ikke en duksedreng, men vi, som gik i klasse med ham, satte stor pris på ham som kammerat, og senere i livet viste han da også at have kvalifikationer, som berettiger ham til betegnelsen en god soraner.

Sin landbrugsuddannelse fik han på Næsgård Agerbrugsskole. Sin livsgering fik han på gården Saltofte, som han overtog efter faderen. Denne gård var allerede kendt inden for landbrugs-kredse som et mønsterbrug, og en af Hartvigs største bedrifter ligger i en yderligere forbedring af besætningen, der er kendt som en af de højest ydende besætninger i landet. Sideløbende med kvægavlen gjorde Hartvig et stort arbejde for sportshesteavlen i Nordvestsjælland, blandt andet som medlem af Dansk Sportshesteavlforbunds bestyrelse.

Kammerater fra dengang vil altid mindes ham som en god soraner.

Erik Sanders, s. '41.

Fik-Fak-Batøk

Kristi Himmelfartsdag torsdag d.
23. maj.

Det foregår fra kl. 10 slet det sædvanlige sted – uden hensyn til vejret.

Der spises frokost i år på selve turneringsfeltet.

HUSK SÅ DEN MADPAKKE!
Arrangørerne har draget omsorg for, at der vil kunne udskænkes brændevin til madpakken på meget favorable vilkår.

Turneringen afvikles under ledelse af Paul Ammentorp ('42).

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i juni:

1. Chr. Sophus Lindhard (f. 1883), på Sorø 1897–98.
3. Aage Schnell (f. 1878), på Sorø 1891–93.
3. Grosserer Svante Persson (f. 1898), på Sorø 1909–12.
6. Salgschef Ole Bang Bendz (f. 1918), Amagerbrogade 44, Kbhvn. S.
8. Repræsentant Marius H. Humle (f. 1888), Barsehøj 19, Gentofte.
8. Toldforvalter Carl Erik Holst Frederiksen (f. 1893), Tjelevej 7, Risskov.
12. Carl Johan Pr. Pilemann (f. 1918), Kastanieallé 15, Korsør.
15. Plantageejer, bestyrer Henrik Dalgas (f. 1893), Ilskov pr. Herning.
15. Magister Chresten Bjørn Poulsen (f. 1918), Johannevej 11, Hørsholm.
18. Handelschef Arne Chr. Rueløkke Hansen (f. 1918), Godthaab, Grønland.
18. Civilingeniør Chr. Mourier (f. 1918), Viggo Rothesvej 12, Charlottenlund.

20. Fhv. statsskovfoged Karl Geleff (f. 1888), »Mindet«, Dybbøl Banke pr. Dybbøl.
21. Mich. Segelcke (f. 1918), »Alsacia«, Ave Xavier de Almeida 148, Anapolis – go, Brasilien.
23. Forstander Frede Bording (f. 1908), Øster Søgade 88, Kbhvn. Ø.
23. Fabrikant Jens Bastue Jacobsen (f. 1908), Amerikavej 10, Kbhvn. V.
24. Hans Chr. Nielsen (f. 1883), på Sorø 1896–97.
24. Ingeniør Alfred Carl Chr. Fugl Svendsen (f. 1888), Aarhus.
24. Driftsleder Erik Haug (f. 1908), Ndr. Ringgade 34, Slagelse.
24. Overpolitibetjent Hans Jørgen Stage (f. 1918), Ved Kløvermarken 10, Kbh. S.
26. Grosserer Hilmer Nytoft Pedersen (f. 1908), Baunegaardsvej 78, Hellerup.
28. Peter Hoffmann Permin (f. 1878), s. '96.
30. Fru overkirurg Esta Sofie Holm-Nielsen (f. 1918), Eugen Warmings Vej 9, Aarhus C.
31. Værkmester Otto Guldberg Faber (f. 1893), Amager Boulevard 2, Kbh. S.

*

Læge Gregers Jensen (s. '09), Augustenborg, der er dybt knyttet til fransk væsen og fransk kultur, blev 1956 hædret med æreslegionens ridderkors.

Nu har han modtaget en ny påskønnelse, idet han er rykket op til at få tildelt officerskorset af den franske æreslegion, og han har fået tilladelse til at anlægge og bære denne dekoration.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff.
Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling (ulønnet medarbejder). Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Høje Gladsaxe torv 2, 2680 Søborg.
Direktør N. E. Løgstrup. Tlf. 69 36 83.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Jægersborgvej 64
Kgs. Lyngby
Telf. (01) 88 26 22

Sorø Akademis I. Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

Har De kakkelloven, har vi brændet

 KNALLERT

— til hård daglig belastning

Guldhals
eksport
Silver
luksus-pilsner

luksusøl
til hverdagspris
HARBOE

Etablissementet

PARNAS

Telf.: (03) 63 06 36

Hotel - Restaurant

Elegante møde- og selskabs-
lokaler

Vis-a-vis Sorø Akademi

Åben m.fo april-oktober

Frede Lerche Madsen

Højlund & Løgstrup

Marketing

Høje Gladsaxe Torv 2

2860 Søborg . Tlf. (01) 69 36 83

TH. C. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14

(03) 63 03 58

Sorø

(03) 63 22 22

1. kl. værelser og smukke

selskabslokaler

Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

BANKEN

for Sorø og Omegn

FILIAL AF
PRIVATBANKEN
I KJØBENHAVN A/S

Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt

Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver

De kendte Kaina- og Nova-Produkter

fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder,
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.

VISSINGGAARD LABORATORIUM

Vissinggaard pr. Brødstrup . Telf. (05) 75 14 14

SVEGÅRDS BOGHANDEL SORØ

TELEFON (03) 63 00 27

POSTKONTO 7163

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gothersgade 109, K.
Minerva 5800

— anset og velset

Se det hos de førende tapet- og farvehandlere
lande' over